

05
2020

22. ROČNÍK
ZALOŽENÉ
1999

POKOJ A DOBRO

KATOLÍCKY
ČASOPIS
FARNOSTI
MARKUŠOVCE

03 BETLEHEMSKÉ
JASLIČKY

09 SILA VIERY
V NEISTEJ DOBE

14 MÁRIA - KLÚČ
OD VIANOC

MILÍ ČITATELIA!

*Pápež František vyhlásil obdobie od 8. 12. 2020 do 8. 12. 2021 za **Rok sv. Jozefa**. Prekvapil. Ako dôvod uviedol 150. výročie vyhlásenia ženícha Panny Márie za patróna celej Cirkvi. Zaiste mal na to aj svoj špecifický dôvod. Tešíme sa, ako nás bude Svätý Otec o svojom rozhodnutí postupne oboznamovať.*

Počas tohto roka sa určite stretneme aj s rozličnými teologickými výkladmi odborníkov, čím všetkým môže byť sv. Jozef pre nás inšpiratívny. Avšak aj bez toho, aby sme si o ňom čítali z myšlienok teológov, môžeme aj sami usúdiť, že sv. Jozef bol postavou ozaj výnimočnou. Už len samotný fakt, že stál pevne v úzadí, aby podporil a vytváral pokoj pre TO, čo je oveľa podstatnejšie ako jeho vlastný život. Nepodľahol ľudskej samolúbnosti tlačíť sa dopredu, byť „na výsluní“, všetko okomentovať zo svojho pohľadu. Aké aktuálne aj v 21. storočí! V dobe koronakrízy, keď väčšina z nás sa pasuje do pozície samozvaného epidemiológa, politika, lekára, učiteľa, hasiča, policajta, zdravotníka... so zaručene „najlepšími“ riešeniami a vysvetleniami, ako by malo všetko fungovať a prebiehať. Aká pýcha moderného človeka, ktorý síce využíva legálne právo v demokracii vyjadrovať slobodne svoj názor, no v podstate nepochopil, ako by to mal robiť.

Jedna vec je vyjadriť svoj názor, aby ním človek prispieval k šíreniu pokoja a na druhej strane vyjadrovať svoje názory, aby sa šírili nepokoj.

Stojí pred nami veľká výzva sv. Jozefa – ustúpiť do úzadia, ak je to potrebné pre spoločné dobro. Aj vtedy, ak je niekto od nás v určitej oblasti lepší, zručnejší, vzdelanejší, múdrejší, skúsenejší, ak to prispeje k šíreniu pokoja.

Sv. Jozef, uč nás múdrosti uznať predovšetkým Toho, kto je Pánom našich životov. Uč nás tiež žiť život, ktorý bude prispievať k šíreniu a budovaniu pokoja medzi ľuďmi. Aj za cenu, že budeme musieť zostať niekedy aj ticho a v úzadí a podporiť takto tých, ktorí majú na to lepšie predpoklady.

*Za celú redakciu praje požehnané
vianočné sviatky*

MONIKA HODNICKÁ

šéfredaktorka
monika.hodnicka@gmail.com

BETLEHEMSKÉ JASLIČKY SÚ DOMÁCE EVANJELIUM

PREDVIANOČNÁ KATECHÉZA PÁPEŽA FRANTIŠKA

Betlehemske jasje sú vskutku «ako živé evanjelium» (Apošt. list Admirabile signum, 1). Prinášajú evanjelium na miesta, kde žijeme: do domov, do škôl, na miesta práce a stretnutí, do nemocníc a domovov dôchodcov, do väzníc a na námestia. Tam, kde žijeme, nám pripomínajú jednu nevyhnutnú vec: že Boh nezostal neviditeľný v nebi, ale že prišiel na zem, stal sa človekom, dieťaťom. Spraviť si betlehem znamená sláviť Božiu blízkosť. Boh bol vždy nablízku svojmu ľudu, no keď sa vtelil a narodil, bol celkom, celkom blízko.

Postaviť betlehem znamená sláviť blízkosť Boha, znamená znovuobjaviť, že Boh je skutočný, konkrétny, živý a chveje sa. Boh nie je akýmsi vzdialeným pánom či nevšímavým sudcom, ale je pokornou Láskou, ktorá zostúpila až k nám. Dieťa v jaslíčkach nám odovzdáva svoju nežnosť. Niektoré figúrky „Ježuliatka“ ho znázorňujú s roztvoreným náručím, aby nám povedali, že Boh prišiel objasť našu ľudskosť. Takže je pekné stáť pred jaslíčkami a zveriť tam Pánovi svoj život, rozprávať mu o osobách a situáciách, ktoré máme na srdci, prehodnotiť s ním rok, ktorý sa končí, podeliť sa o očakávania a obavy.

Pri Ježišovi vidíme Pannu Máriu a svätého Jozefa. Môžeme si predstaviť, aké mali myšlienky a pocity, keď sa Dieťaťko zrodilo v chudobe; radosť, ale aj ľak. A môžeme aj pozvať Svätú rodinu do nášho domu, kde sú radosti a obavy, kde sa každý deň zobudzame, jeme a spíme v blízkosti tých najdrahších osôb. Jasličky sú domácim evanjeliom. Slovo jasličky doslovne znamená „krmidlo“, zatiaľ čo mesto jasličiek, Betlehem, znamená „dom chleba“. Krmidlo v dome chleba: jasličky, ktoré staviame doma, kde sa delíme o jedlo a lásku, nám pripomínajú, že Ježiš je výživou, chlebom života (porov. Jn 6,34). Je to on, kto

Drahí bratia a sestry, dobrý deň!

O týždeň budú Vianoce. V týchto dňoch, zatiaľ čo sa naháňame kvôli prípravám na sviatky, môžeme si položiť otázku: „Ako sa pripravujem na narodenie Oslávencu?“ Jednoduchým, ale účinným spôsobom prípravy je spraviť si betlehem. Aj ja som sa tento rok dal touto cestou: vybral som sa do Greccia, kde sv. František vytvoril prvý betlehem s miestnymi ľuďmi. Napísal som list, aby som pripomenul význam tejto tradície, teda čo znamenajú jasličky v čase Vianoc.

vyživuje našu lásku, je to on, kto dáva našej rodine silu ísť vpred a vzájomne si odpúšťať.

Betlehemske jasle nám ponúkajú aj ďalšiu školu života. V často frenetickom tempe dneška sú pozvaním ku kontemplácii. Pripomínajú nám, že je dôležité sa zastaviť. Pretože len keď sa vieme zahĺbiť do seba, môžeme prijať to, čo má v živote cenu. Jedine ak si do domu nevypúšťame hurhaj sveta, otvárame sa načúvaniu Bohu, ktorý hovorí v tichu.

Jasličky sú aktuálne, sú aktuálnosťou pre každú rodinu. Včera mi podarovali osobitné znázornenie miniatúrnych jasličiek s názvom: „Nechajme mamu odpočívať“. Bola tam spiaca Panna Mária a Jozef uspávajúci Jezuliatko. Kolkí z vás, rodičia, sa musíte v noci striedať pri bábätku, ktoré len plače a plače. „Nechajte mamu odpočívať,“ to je neha rodiny, manželstva.

Betlehemske jasle sú viac než kedykoľvek aktuálne, keď sa

deň čo deň vo svete produkuje kvantum zbraní a množstvo obrazov násilia, ktoré vnikajú do očí i do srdca. Jasličky sú naopak umeleckým zobrazením pokoja. Preto sú živým evanjeliom.

Drahí bratia a sestry, z jasličiek môžeme napokon načerpať aj ponaučenie o samotnom zmysle života. Vidíme scény z každodenného života: pastierov s ovečkami, kováčov pri kutí železa, pekárov pri príprave chleba; neraz sa pridávajú krajinky a situácie z našich oblastí. Je to tak správne, pretože betlehemske jasličky nám pripomínajú, že Ježiš prichádza do nášho konkrétneho života.

A toto je dôležité. Urobme si vždy doma malý betlehem, aby nám pripomínal, že Boh prišiel k nám, že sa u nás narodil, že nás sprevádza životom, že je človek ako my, stal sa človekom ako my. V každodennom živote nie sme viac sami, on býva spolu s nami. Nemení veci čarovným spôsobom, no ak ho prijme, všetko sa môže zmeniť.

Prajem vám teda, aby stavenie jasličiek bolo príležitosťou na to, aby sme pozvali Ježiša do života. Keď doma robíme betlehem, je to akoby sme otvorili dvere a povedali: „Ježiš, pod' ďalej!“ Znamená to konkrétne prejať túto blízkosť, toto pozvanie, aby Ježiš vstúpil do nášho života. Pretože ak on prebýva v našom živote, ten život sa znovuzrodí. A ak sa život znovuzrodí, sú to naozaj Vianoce. Požehnané Vianoce všetkým!

Zdroj: Vatican News, 18. 12. 2019
(Preklad: Slovenská redakcia VR)

AKO SA DESSEWFFYOVCI OCITLI V MARKUŠOVCIACH?

Pravda, o rodine Máriássyovcov sme čítali už veľa a nakoľko je tento šľachtický rod veľmi úzko spätý s našim územím, iste o nich budeme ešte neraz počuť. Preto sa teraz na chvíľu pristavme pri rodinnom príbuzenstve Zuzany Dessewffyovej (* 1722 – † 1751), ktorej rodinný erb – ako už vieme – rovnako zdobí hlavný oltár kostola v Markušovciach. Napokon, ide o jedinú ženskú stopu na tomto skvostnom barokovom diele.

So šľachtickým rodom Dessewffyovcov sa na Spiši stretávame zriedka. Ich pôvod je v údolí rieky Sávy v Slavónii, v kraji Požega-Černek, kde od kráľa Bala IV. dostali hrad Černek (dnes Černik pri Novej Gradiši v Chorvátsku). Najstaršie zmienky o rode siahajú do 13. storočia. Priezvisko Dessewffy nadobudli až v druhej polovici 15. storočia, a to po jednom z členov rodu, ktorý sa volal Dezider (Desew). Nakoľko boli členovia rodu lojálni voči panovníkom, dostávali sa im mnohé výsady a tiež slúžili na kráľovskom dvore. V roku 1525 kráľ Ľudovít II. pozdvihol Jána Dessewffyho a jeho bratov do šľachtického stavu, pričom bratia rovnako disponovali dedičným právom na miesto hlavného župana v Požegskej župe.

ERB RODINY DESSEWFFYOVCOV

Práve z tohto obdobia zo začiatku 16. storočia pochádza aj erb rodiny Dessewffyovcov, ktorý zdobí markušovský oltár.

Vydaním erbu kráľ Ľudovít II. Jagelovský vyzdvihol celú rodinu, ktorá podľa neho dosiahla nemalé zásluhy ako pre národ, tak i pre kráľovský trón. Erb dovedy tvoril modrý štít, na ktorom bolo pravé rameno v brnení s palčátom. (Mimochodom, vyobrazenie veľmi podobné tomu, čo používal na prelome 15. a 16. storočia aj Štefan Máriássy – obrnené rameno s palčátom poznáme aj z jeho epitafu v tunajšom kostole.) Kráľ Ľudovít II., ako prejav svojej osobitej priazne, pridal do erbu Dessewffyovcov

aj svoj rodový znak, a to orlicu so zlatou korunkou na hlave a rozťahnutými krídlami.

Zároveň však v tomto období musela rodina doslova ujsť pred tureckou hrozbou zo svojich majetkov na juhu Uhorska. Kým niektorí Dessewffyovci umierali na bojisku, iní odišli na sever Uhorska do Bratislavy a vstúpili do kráľovských služieb. Takto sa stal spomínaný Ján Dessewffy v roku 1549 radcom uhorskej kráľovskej komory a v roku 1554 vykonával funkciu hlavného správcu kráľovského dvora. Takto sa rodina dostala na územie dnešného východného Slovenska, presnejšie na Šariš, kde Jánovi daroval panovník majetky patriace k hradu Kamenica, ako napríklad Torysa, Krivany, Čirč, Ľubotín a niekoľko ďalších.

Do kamenickej vety rodu patrila Mikuláš Dessewffy (* 1674 – † 1748), ktorý sa narodil v Krivanoch a jeho manželkou sa stala Katarína Berthótyová. V tomto manželstve sa narodilo päť detí – traja synovia a dve dcéry. Všetci traja synovia mali významné postavenie – Adam

Zdroje: BRUSS, Samuel: Pavol Dessewffy (1838 – 1912) a jeho pozostalosť. In *Nové obzory* 35. *Šľachtické rody na východnom Slovensku v období stredoveku a novoveku*. Prešov : Krajské múzeum v Prešove, 2019, s. 216 – 242.; MÁRIÁSSY, Peter: X. storočí rodu Máriássy. Košice : Harlequin, 2006.; ŠAFRANKO, Peter: Z histórie rodu Dežňofovcov. In KOTOROVÁ-JENČOVÁ, Mária kol. *Hanušovce nad Topľou*. Prešov : Vydavateľstvo Pavel Sárossy, 1998. Zdroj obrázka: https://hu.wikibooks.org/wiki/C%C3%ADmerhat%C3%A1Iroz%C3%B3/Dessewffy_c%C3%ADmer

KREATÍVNE MYSLENIE

Kreativita nie je vyhradená iba pre umelcov. Je znakom inteligencie, pomáhajú riešiť každodenné problémy a nemusí sa prejavovať ako herecký, hudobný ani žiaden iný talent. Kreatívne myslenie dokáže uľahčiť život a urobiť ho zábavnejším a kreatívne činnosti pomáhajú vytvárať zaujímavejší svet.

V každom okamihu sme postavení pred otázku – budeme tvoriť alebo ničť? Seba, svoje okolie, vzťahy, ale aj hmotné veci. Sme zvyknutí viac konzumovať – fyzicky aj mentálne – pretože kreativita nám pripadá namáhavejšia. Rozhýbanie rozumu, rúk a niekedy aj celého tela, však pôsobí terapeuticky. Venovanie sa kreatívnej činnosti nám umožňuje zapájať obe hemisféry mozgu a premiešať emocionálnu zložku s logickou. Pre myseľ je to osviežujúce, preto sa kreatívne aktivity často využívajú aj pri liečbe depresie, traumy alebo závislosti.

Kreativita pramení z našich emócií, ktoré vôbec nemusia byť pozitívne, ako radosť, nadšenie alebo láska. Dôkazom sú i svetoznámi spisovatelia, ktorí trpeli depresiou, ako napríklad Mark Twain a Francis Scott Fitzgerald. Mnohokrát kreativitu naštartuje hnev alebo frustrácia. Keď sa človek neustále stretáva s konkrétnym problémom, môže sa naňho pozrieť ako na výzvu. Urobila to tak aj Lillian Gilbrethová, ktorá vymyslela systém otvárania odpadkového koša nohou, aby si uľahčila upratovanie. Alebo Margaret Knightová, ktorá vytvorila stroj na výrobu papierových vreciek s plochým dnom. Rozčuľovalo ju, že po položení na stôl vrecko nestojí, ale spadne a jeho obsah sa vysype.

CVIČENIA KREATIVITY

Všetko čomu venujeme pozornosť rastie a zlepšuje sa. Precvičovanie kreativity je hravé a zvládnu ho aj mlad-

šie deti. Chce to iba pohľad z nového uhla, hľadanie prepojení tam, kde zatiaľ nie sú a odvahu dať priestor nezvyčajným veciam. **Skúste napríklad:**

- Hľadanie nových spôsobov použitia bežných predmetov. Videli ste už pomôcku na šúpanie cesnaku alebo držiak na krájanie cibule? Nemusí ísť o najpraktickejšie predmety, ale ich propagácia a predaj vyžadujú veľa kreativity. Vyberte si bežný predmet a vymyslite aspoň desať spôsobov, ako by sa dal použiť.
- Dokresľovanie čmáraníc. Niekoľko výtvarných umelcov postavilo svoju kariéru na dokončovaní výkresov svojich malých detí. Niekoľko čiarok alebo vlnoviek sa stalo základom vesmírnej lode alebo atypického dinosaura. Načrtnite si

Kreatívne aktivity sa často využívajú aj pri liečbe depresie, traumy alebo závislosti.

na papier tri náhodné geometrické tvary a potom sa pokúste dokresliť ich tak, aby vytvárali zmysluplný obrázok.

- Riešenie hádaniek a hlavolamov. Kvôli rozvoju kreativity nie je potrebné začať písať knihu, alebo sa naučiť maľovať na veľké plátna. Snažte sa hádanky vyriešiť čo najrýchlejšie, alebo si pustíte videá s kúzelnými trikmi a snažte sa ich odhaliť.

Precvičovanie kreativity vedie k rýchlejšími reakciám a povzbudzuje k originálnejším riešeniam a výtvorom. A tie nám na oplátku poskytujú pocit hrdosť. Preto využime aj najkrajšie sviatky roka na kreatívne tvorenie a voľný čas venujme aj hrám na rozvoj kreatívneho myslenia.

Zuzana Klučárová, psychologička

získal vysokú vojenskú hodnosť a v roku 1745 padol v Sliezku, Štefan bol županom Abovskej župy a Samuel bol zakladateľom mladšej grófskej vetvy. A práve sestru týchto významných vysokopostavených mužov Zuzanu Dssewffiovú si vzal za svoju prvú manželku František Xavier Máriássy, preto ani erb vplyvnej rodiny Dessewffyovcov nesmel chýbať na oltári v markušovskom kostole. Aj toto rodinné príbuzenstvo naznačuje významné postavenie Máriássyovcov v 18. storočí, pričom František Xavier si týmto manželským zväzkom svoju významnú pozíciu značne upevnil.

Nadchádzajú vianočné sviatky a my si citeľnejšie ako po zvyšok roka uvedomujeme situáciu Svätej rodiny, keď sa sv. Jozef ocitol v úplne opačnej situácii ako František Xavier. Jeho manželkou sa stala žena bez majetku, navyše v radostnom očakávaní. A nebolo to okázalé svetské bohatstvo, ktoré ho primálo k sobášu, ale nehynúca viera a láska, hoci len s prísľubom chudoby. **A predsa sa v tej nenápadnej jednoduchosťi ukrývalo to najväčšie bohatstvo...**

Miroslava Lazniová,
historička

Prvý decembrový sneh. Foto: Peter Lazor

SILA VIERY V NEISTEJ DOBE

Obdobie pandémie koronavírusu, v ktorej sa nachádzame, vyžaduje od každého z nás veľkú dávku sily, opatrnosti, pokory a poslušnosti. Kvôli pandémie sa náš každodenný život mení na neustále prispôbovanie sa nariadeniam a opatreniam. Viera nám v túto neľahkú chvíľu výrazne pomáha.

VÍTAZSTVU PREDCHÁDZA OBETA

Na prvom mieste je sila viery v Boha a Božiu vôľu. V čase pandémie sa nám ľahšie žije a prijíma táto situácia, ak ju berieme ako súčasť jeho vôle. História v Biblii nám mnohokrát dáva poznať, že každú výnimočnú situáciu predchádzala skúška. Nájdeniu zaslúbenej zeme Izraelitmi predchádzalo náročné a dlhé putovanie z Egypta. Narodeniu Ježiša Krista predchádzala dlhá cesta do Betlehema a hľadanie nocľahu, či nehostinné nocovanie v maštali. Vládnutiu Abraháma predchádzala skúška v obetovaní jediného syna Izáka. Víťazstvu Krista nad smrťou a nášmu vykúpeniu predchádzalo utrpenie, ukrižovanie a smrť. Je to len zlomok príkladov, kedy Boh skúša oddanosť ľudí. Nikto z nás nevie, kedy táto pandémia skončí a čo bude po nej, ale viera v Boha a príklady z Biblie nám dávajú silu a nádej prekonať túto náročnú skúšku. Koho Boh skúša, toho miluje.

POSTOJ NÁDEJE

Nemenej dôležité je veriť, že sa táto neželaná a ťažká situácia raz skončí. Chce to

veľkú dávku optimizmu a pozitivity, ktoré nájdeme veľmi jednoducho – pomocou modlitby. Veriaci človek má možnosť čerpať silu, lásku a nádej z nevyčerpatelného prameňa, ktorým je Kristus. Vďaka tomu veríme, že každé zlo pominie, každá skúška skončí a po každej tme príde svetlo. A to doslovne. Veď Kristus je svetlo. Svetlo sveta, svetlo nášho života. On svieti v tejto tme pandémie pre každého z nás. Modlitbou vieme toto svetlo zapáliť v akejkoľvek situácii, skúške či trápení. Pre tých, ktorí boli koronavírusom priamo postihnutí, chorých, nakazených, je dôležité veriť v skoré prekonanie choroby. Veriť v uzdravenie. Byť zdravý telom, byť zdravý na duchu, aj vo viere v Boha. Viera v zdravie je veľmi dôležitá. Ak nás už vírus postihol a bojujeme s ním, verme v uzdravenie. Nech nám v tom sila viery v Boha pomáha.

SKÚŠKY

Pandémia nás veriacich obmedzuje aj doteraz nepoznaným spôsobom – obmedzením v návšteve kostola, v účasti na svätej omši, v prijímaní duchovného chleba. V situácii kedy má byť naša viera v Boha najsilnejšia, sme

obmedzovaní v jej praktizovaní. Z obavy zo šírenia nákazy sú zatvorené kostoly a prijatie sviatostí je značne obmedzené. Že budeme obmedzovaní v prijímaní sviatostí, či už sviatosti prijímania alebo sviatosti zmierenia, sa nikomu z nás ani nesnívalo. Kým pandémia je skúškou celej spoločnosti, zatvorené kostoly sú skúškou viery každého z nás. Táto veľká skúška si vyžaduje silnú vieru, trpezlivosť, pokoru, poslušnosť, vytrvalosť. Nesmie sme strácať nádej, že Boh je stále pri nás, že nás neopustil. V predsviatočnom čase zvlášť.

DOBRE VYUŽIŤ ČAS

Sme obmedzení na pohybe a stretávaní sa, ale na druhej strane máme viac času na svojich najbližších v našich domovoch. Často sme sa vyhovárali na to, že nemáme čas. Teraz ho máme akosi viac. Skúsme ho v tomto predsviatočnom čase využiť na upevnenie našich rodín, na posilnenie našej viery a prehlbenie našej dôvery v Boha. V zmysle príslovia našich predkov – Boh dopustí, ale neopustí – veríme, že aj táto skúška čoskoro pominie.

Manželia Eva a Peter Lační

CEZ TRI SITÁ

Vytúžená a novembrom 89 „vyštrnganá“ demokracia nám okrem iného priniesla i slobodu prejavu, ktorá je zakotvená v Ústave Slovenskej republiky a občanom zaručuje, že každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu.

Vyjadriť svoj názor bez sankcií za to, že sa nestotožňuje s názorom iných. Táto sloboda patrí medzi naše základné politické práva a nikto ju nepopiera. Ale aj vyjadrovanie vlastných názorov by malo prebiehať na istej úrovni. Vyjadrovať sa slušne a s úctou k druhým ľuďom, aj keď si možno myslíme niečo iné, sa zdá byť veľkým problémom našej doby.

FORMOVANIE NÁZOROV

Každý z nás je schopný mať názor. Budujeme si ho na základe našich hodnôt, skúseností, presvedčení i vzdelania. Niekedy nás pri tvorbe názorov ovplyvňuje aj okolie – rodina, priatelia, spolužiaci, kolegovia.

Sloboda prejavu, technologický pokrok i rast životnej úrovne nám otvoril sféru sociálnych sietí na internete, ktoré umožňujú rýchle šírenie informácií, často nepodložených a neoverených. Ľudia sa polarizujú na základe svojich názorov a vedia si povedať, resp. pod rúškom anonymity napísať, veľmi kruté slová. V poslednej dobe prebieha v našej bežnej komunikácii stret rôznych a často i protichodných názorov na dennej báze. A prá-

ve tu vznikajú mnohé škriepky, zvady a prejavujú sa emócie ako hnev či nenávisť.

Stáva sa, že názory iných nás pobúria. Sme si vedomí toho, že sa nezakladajú na pravdivých faktoch, opierajú sa o pochybné informačné zdroje. Šírenie nepravdivých informácií je veľmi nebezpečný manipulačný nástroj. Buďme preto obozretní a dávajme si pozor na zdroje, na základe ktorých formu(lu)jeme svoje názory, aby sme sa aj my nestali šíriteľmi lži. Nie všetko, čo si prečítame na internete, je pravda. A často stačí zdravý sedliacky rozum, aby sme odhalili zákernosť, ktoré sa za šírením týchto poloprávď či klamstiev skrývajú.

ARGUMENT A PROTIARGUMENT

Ak chceme iným vysvetliť svoj názor a presvedčiť ich o jeho správnosti, mali by sme ho zdôvodniť argumentmi. Každý argument by mal mať tri časti: názor, dôvod, dôkaz. Mali by sme preto vedieť, čo si myslíme, prečo si to myslíme a podložiť to dokazmi, ktoré sme získali z dôveryhodných zdrojov (karentovaných článkov, odborných diskusií a pod.)

S názorom iných môžeme

súhlasiť alebo nesúhlasiť. Ak nesúhlasíme, použijeme protiargument. Vecne vyvracajme dôkazy, ktorými niekto zdôvodňuje svoj názor. Pri výmene názorov majme na pamäti, že nekritizujeme osobu, ale vyjadrujeme sa k jej názoru a k jej argumentom.

Elementárna slušnosť a úcta k druhému človeku vo všetkých typoch komunikácie, ktoré denne realizujeme, je nevyhnutnosťou pre jej efektívne fungovanie.

TRI SITÁ

Často máme potrebu vyjadrovať sa ku všetkému, čo sa deje, a kritizovať všetkých naokolo. Stávajú sa z nás odborníci v rôznych oblastiach: vedenia štátu, zdravotníctva, školstva, obrany, športu, kultúry, sociálnych vecí... Ale v mnohých prípadoch nimi nie sme. Nedisponujeme potrebnými vedomosťami a zručnosťami. Máme iba svoj názor a máme právo ho slušne vyjadriť.

Už antický filozof Sokrates nám ponúka komunikačný model, na ktorý si môžeme spomenúť vždy, keď máme potrebu vyjadriť svoj názor. Keď napomínal rozčúleného človeka, ktorý chcel kritizovať konanie jeho priateľa, Sokrates

MENIA SA ĽUDIA K LEPŠIEMU?

Tento rok vojde do dejín podobne ako rok 1920. V Európe vtedy zúrila španielska chrípka, na ktorú zomrelo okolo 50 miliónov ľudí, čo je viac ako v 1. svetovej vojne. Tak ako pred 100 rokmi aj dnes zomierajú ľudia a to je na dnešnej situácii najbolestnejšie.

sa ho múdro a vecne opýtal, či to, čo mu chce povedať, preosial cez tri sítá. Rozčúlený človek ostal zarazený a Sokrates mu pokojne vysvetlil, ako by mali ľudia uvažovať skôr, než vyslovia svoje myšlienky vo forme súdov či názorov.

Prvým sitom je pravda. Preto by sme mali podrobne preskúmať, či všetko, čo chceme povedať, je naozaj pravda. Druhým sitom je dobro. Ak už nemôžeme dokázať, že to, čo chceme povedať, je pravda, je to aspoň dobré? Pri treťom site by sme sa mali zamyslieť nad tým, či to, čo chceme povedať, je potrebné.

V ideálnom prípade pri použití týchto troch sít by všetko, čo povieme, bolo pravdivé, dobré a nutné. I komunikácia medzi ľuďmi by bola prínosnejšia. No nie je vždy jednoduché zrealizovať tento komunikačný model v praxi. Každý z nás však minimálne dokáže posúdiť, či to, čo chce povedať, je nevyhnutné a pre spoločnosť prínosné. Možno by bolo dobré uvedomiť si, že svoj názor si niekedy môžeme nechať aj pre seba a nie všetko, na čo myslíme, musíme verbalizovať a zdieľať verejne.

Preto nikomu z nás neuškodí občas si pripomenúť Sokratove slová: „Keď to teda nie je ani pravdivé, ani dobré, ani potrebné, radšej na to zabudni a nezaťažuj tým ani seba, ani mňa.“

Barbora Chovancová

Moderný svet si s pandémiou nevie poradiť. Snažíme sa bojovať rôznymi opatreniami, ktoré neprinášajú želaný efekt. Cítime sa neslobodní a obmedzovaní, dávame najavo svoju nespokojnosť, ba aj rozhorčenosť a hnev. Mnohí sú frustrovaní, lebo prišli o príjmy alebo o prácu. Naša spoločnosť je polarizovaná, názorov a riešení je viac ako obyvateľov Slovenska. Každý má právo zaujať svoj postoj k dnešnému dňu a každý má právo na vlastný názor. Nikto z nás nemá právo útočiť, osočovať, urážať iných a šíriť polopravdivé neoverené konšpirácie. Táto cesta nevedie k riešeniu. Skúsme sa zamyslieť, ako na tom boli naši ľudia v čase španielskej chrípky. Možno nám to pomôže v tomto predvianočnom čase nájsť vnútorný pokoj a potrebný nadhľad, privedie k väčšej pokore k životu, k ľuďom, k prírode, naštartuje k potrebným zmenám v našich životoch.

VTEDEJ

Vráťme sa spolu o sto rokov dozadu. Je krátko po ničivej a pustošivej vojne. Európa sa len ťažko zviecha z ruín. Zákopy nasiaknuté ľudskou krvou sú mementom pre budúce generácie. Vojna zanecháva svoje stopy na tele i na duši nielen jej priamych účastníkov, ale aj ich blízkych v zázemí a neobišla ani našich ľudí.

Okrem epidémie španielskej chrípky je najmarkantnejším dôsledkom vojnového konfliktu akútny nedostatok potravín. Prídelový systém nefunguje, prekvitá čierny trh s potravinami. Ľudia v našich končinách sa stále pridŕžajú pôdy. Aj začiatkom 20. storočia je najväčšou istotou. Handrkujú sa o každú medzu či odoranú brázdou, ako to opisujú aj mnohé diela slovenskej klasiky. Na poliach sa všetko robí ručne. Celodenná práca na poli je fyzicky

pokračovanie na str. 22

JASLIČKOVÁ POBOŽNOST S KONCERTOM

LIESKOVANY 4. 1. 2020
MARKUŠOVCE 5. 1. 2020

MÁRIA – KLÚČ OD VIANOC

Na počiatku... (Jn 1,1)

Aj pri povrchnom čítaní prólogu Jánovho evanjelia je ťažké prehliadnúť paralelu s úvodnými slovami knihy Genezís.

„Na počiatku stvoril Boh nebo a zem“ (Gn 1,1). Bola pustá a prázdna, ponorená v ťaživej temnote, až kým tmu nepretali prvý lúč svetla. Svetlo zlomilo moc noci a ukázalo krásu vesmíru, hviezd a oceánov. Pomohlo prebudiť život v celej jeho nádhere. Potom „stvoril Boh človeka na svoj obraz... muža a ženu ich stvoril.“ (Gn 1, 27 – 31) A potom prišla najväčšia tragédia dejín. Človek pohrdol svetlom a vybral si tmu. Večnú, definitívnu a nezlomnú, tmu hriechu, ktorou žiadne svetlo nikdy neprenikne. A zamiloval si ju, pretože svetlo už nezniesol.

„Pravé svetlo (...) prišlo na svet.“ (Jn 1,9) Pád do hriechu bol slobodný a dobrovoľný. Aj vykúpenie muselo byť také. Bol potrebný nový Adam, schopný a ochotný prijať a uniesť všetku biedu ľudskej prirodzenosti. Nielen jej navrátiť stratenú dôstojnosť, ale nekonečne viac. Keď Slovo zachraňuje človeka, robí to spôsobom hodným Boha. V nepochopiteľnom ponížení prijíma ľudské telo, ktoré sa stáva telom Bohočloveka.

Bola však potrebná aj nová Eva, schopná a ochotná povedať áno vždy, všade a za každých okolností. Úplne odovzdaná do prozreteľnosti a lásky Otca. Ochotná priviesť

na svet svoje dieťa v maštali. Pripravená namiesto do kolísky uložiť ho do jasiel, z ktorých ešte pred chvíľou žral dobytok. Bez náznanu nesúhlasu, bez otázok. Žiadne Prečo?! z jej strany v onú noc v Betleheme nezaznelo. Ani inokedy.

Známy americký arcibiskup Fulton J. Sheen pred desaťročiami napísal: „Boh je vždy tam, kde ho človek najmenej hľadá.“ Máriina pokora ho hľadať nemusela – svojho Stvoriteľa držala v náručí. Nachádzať a nakoniec nájsť Boha môže iba pokorné srdce. Táto, na prvý pohľad často omieľaná fráza, v sebe ukrýva desivú pravdu. Nepomôžu známosti, intelekt ani vzdelanosť. Aj teológia môže byť prikrátka – stačí si spomenúť na znalcov Zákona, ktorí Boha nevideli, hoci stál priamo pred ich očami. Zem bez prirodzeného svetla „bola pustá a prázdna“ (Gn 1,2). Aké ovocie bude žať civilizácia, ktorá tak zanovito odmieta svetlo života?

Prijmime preto Máriino pozvanie. Vstúpme do školy jej srdca a nechajme sa poučiť, ako hľadať Boha tam, kde nazaj je a za takých okolností, ktoré určila Božia prozreteľnosť. Nemusíme čakať na „veľké veci“. Možno postačí ponechať si „starú“ kartičku s ta-

jomstvom posvätného ruženca a poprosiť Pannu Máriu, aby nám pomohla objaviť a zažívať nevyčerpatelnú hĺbku daného tajomstva. A možno práve takto odomkneme jedno z tajomstiev Vianoc – že v Božom pláne žiadne „maličkosti“ ani náhody neexistujú.

Bernadeta Maliňáková

ÚMRTIE BRATA

MICHEL-ETIENNA
KROTKÉHOZ KOMUNITY NAJSTARŠÍCH
BRATOV V MONT LA SALLE

21. apríl 2020

Dozvedeli sme sa o smrti Michel-Etienna Krotkého z Komunity najstarších bratov v Mont La Salle v Libanone, ktorý nás opustil v utorok 21. apríla 2020.

Vkladáme ho s dôverou do Božieho milosrdenstva. Modlíme sa za celú rodinu, ktorá pociťuje jeho odchod.

Nech Boh dá bratovi Michel-Etiennovi Krotkému odpočinok a odmenu sľúbenú všetkým tým, ktorí mu verne slúžili.

Nech odpočíva v pokoji.

Zádušná svätá omša bude v úzkom okruhu ľudí v Kaplnke Domu Svätej Márie (Bratia), v Beit-Méry a za ňou bude nasledovať pochovanie v hrobkách u bratov.

Z dôvodu aktuálnej situácie sa bratia ospravedlňujú, že nebudú môcť prijímať kondolencie. Prosíme všetkých, ktorí ste ho poznali a milovali, aby ste si na neho spomenuli v nábožnej myšlienke. Zjednoťme sa v modlitbách za neho, za jeho komunitu a rodinu.

Nech odpočíva v Božom pokoji!

ETIENNE KROTKY

Milí čitatelia!

V minulom vydaní PaD 22-4 sme vám priniesli informáciu o úmrtí nášho rodáka Štefana Krotkého. Podrobnejšie informácie o jeho pôsobení v reholi Školských bratov si môžete prečítať v našom archíve v číslach Pokoja dobro 1/2 a Pokoj a dobro 3/1. Teraz vám ponúkame plné znenie rozlúčky a krátky životopis.

Školskí bratia, Oblasť Blízkeho východu

Brat Návštevník
Bratia z oblasti Blízkeho východu
Brat Riaditeľ Komunity najstarších bratov v Mont La Salle
Brat Koordinátor bratov v oblasti Libanonu
Bratia z Gymnázia Mont la Salle
Rodina Krotkých na Slovensku

Vám so smútkom oznamujú, že nás 21. apríla 2020 opustil **brat Michel-Etienne KROTKÝ**, vo svojich 94 rokoch a 76 rokoch rehoľného života.

Brat Michel vykonával rôzne služby a úlohy pre misiu:

- od 1946 do 1948, profesor v Juvénat – Bait – Méry, Libanon
- od 1948 do decembra 1950, profesor Gymnázia Najsvätejšieho Srdca – Gemmayzé, Libanon
- od januára 1951 do júna 1951, profesor Gymnázia Svätej rodiny – Tripoli, Libanon
- od 1951 do 1953, profesor Gymnázia Svätej Márie – Beit-Méry, Libanon
- od 1953 do 1954, profesor Gymnázia Najsvätejšieho Srdca – Gemmayzé, Libanon
- od 1954 do 1956, profesor Gymnázia Svätej rodiny – Tripoli, Libanon
- od 1956 do 1958, študent – Lille, Francúzsko
- od 1958 do 1969, Gymnázium Svätého Jozefa – Jaffa, Svätá zem
- od 1969 do 1972, profesor Gymnázia Najsvätejšieho Srdca – Gemmayzé, Libanon
- od 1972 do 1974, profesor Gymnázia Svätého Jozefa – Jaffa, Svätá zem
- od 1977 do 1983, študent – Paríž, Francúzsko
- od 1983 do 1986, zodpovedný za francúzsky jazyk na Gymnázium Mont – la – Salle (Aïn Saadé), Libanon
- od 1986 do 1990, zodpovedný za francúzsky jazyk na Gymnázium Notre Dame (Furn-el-Chebbak), Libanon
- od 1990 do 1992, profesor Gymnázia Mont – la – Salle (Aïn Saadé), Libanon
- od 1992 do 2011, Gymnázium Najsvätejšieho Srdca (Gemmayzé), Libanon
- od septembra 2011, na dôchodku v Komunitě najstarších bratov – Mont La Salle, Libanon

ZÁDUŠNÁ SVÄTÁ OMŠA ZA BRATA MICHEL-ETIENNA KROTKÉHO, BEIT-MÉRY

PRÍHOVOR BRATA FADI SFEIR, NÁVŠTEVNÍK

**Ježiš vstal z mŕtvych,
on naozaj vstal z mŕtvych!**

Brat Michel-Etienne odovzdal svoju dušu Bohu po dlhom zápase s chorobou v 94. roku života. Svoj život viedol v poriadku, nasledujúc príklad z knihy Kazateľ: „*Všetko má svoj čas a svoju chvíľu každé úsilie pod nebom. Svoj čas má odmlčať sa, svoj čas má prehovoriť. Svoj čas má vojna, svoj čas má pokoj. Svoj čas má plakať, svoj čas má smiať sa. Svoj čas má objímať sa, svoj čas má zdržovať sa objatia. Svoj čas má narodiť sa, svoj čas má zomrieť.*“

**„Všetko sa končí smrťou,
všetko vzhádza z prachu
a všetko sa na prach obráti.“**

Brat Michel-Etienne, dovoľte mi s pocitom uznania a priateľstva svedčiť v mene generácie mladých, ktorí Vás poznali a milovali, pred týmto zhromaždením zideným pre Školského brata, ktorý odpovedal na Pánovo volanie. „Za-

nechaj svoju krajinu a nasleduj ma do krajiny, ktorú ti ja ukážem.“ Vaša šľachetná odpoveď bola jednoduchá a zároveň významná. Zanechali ste svoju vlasť, Slovensko, aby ste slúžili vo Svätej zemi a v Libanone, ktoré sa stali Vašimi dvoma krajinami. Brat Michel-Etienne, boli ste mužom silnej vôle a vedomostí, snažiaci sa zabezpečiť kvalitné vzdelávanie mladým, pozorný k znevýhodneným ľuďom, usilujúci sa odovzdať znalosti, ktoré ste mali. Zasvätili ste svoj život službe vzdelávania mladých, rešpektujúc toho druhého a vybrali ste si život vo Svätej zemi a v krajine cédrov napriek vojnám a každodenným ťažkostiam.

Brat Michel-Etienne žil viac ako 10 rokov vo Svätej zemi a viac ako 40 rokov v Libanone, slúžiac mladým. Bol to muž železnej vôle a bol vždy pripravený slúžiť. Svoj čas štedro rozdával, aby robil spoločnosť

bratovi pri stole. Dlhoročnému zamestnancovi brat Michel-Etienne vedel povedať úprimné ďakujem, vychádzajúce priamo z jeho dobrého srdca. Áno, brat Michel-Etienne, z vôle Otca nás opúšťate, ale pokračujete prihováraním sa modlitbou za nás u Otca, ale tentokrát z tváre do tváre pred Pánom. Nezabudneme na Vašu ochotu a na Vaše jednoduché a bratské srdce. Spoločne s Vami môžeme ďakovať a spievať: „*Veľké veci mi urobil ten, ktorý je mocný a sväté je jeho meno.*“ Dnes brat Michel-Etienne odpovedá Pánovi, ktorý mu hovorí: „*Pod', dobrý a verný sluha, vojdí do radosti svojho Pána.*“ Modlíme sa dnes, bratia a priatelia, aby milosrdný Pán privítal brata Michel-Etienna v jeho radosti a dal nám svätých bratov podľa jeho príkladu.

**Nech odpočíva
v Kristovom pokoji.**

PRÍHOVOR BRATA JEAN-CLAUDE ABOU-ATMÉ, KOORDINÁTOR BRATOV V LIBANONE

Dnes sme sa stretli, aby sme sprevádzali brata Michel-Etienna, ktorý došiel na koniec svojho putovania na tejto zemi. Ako svätý Pavol môže povedať: „*Nastáva čas môjho odchodu. Dobrý boj som bojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval.*“

Náš brat bol jedným zo zástupu bratov Slovákov a mnohých iných, ktorí počas viac ako pol-

storočia boli v službe formovania ducha a srdca mladých na Blízkom východe.

Dnes, kým náš brat je ešte medzi nami, odpočívajúci spánkom smrti, hovoríme si pred večne živým a stojacim Ježišom: „*Nie, ani smrť, ani akékoľvek zlo nemôžu mať posledné slovo, odkedy Kristus nimi prešiel v obdivuhodnom boji a vyšiel z neho ako víťaz.*“

Náš brat urobil zo svojho života obeť seba samého v službe viery v Ježiša Krista. Môžeme prijať jeho odchod a veriť, tešiť sa, že náš Pán ho dnes privíta v jeho intimite.

Napriek našej bolesti, slávime dnes Eucharistiu ako poďakovanie. Hľadiac na život nášho brata, na jeho tieň a na jeho svetlo, vyjadrujeme našu vďaku a otvárame sa nádeji. Idem teda sláviť Eucharistiu v jednote a pre nášho brata Michel-Etienna.

PRÍHOVOR BRATA EMILE AKIKI, KORDINÁTOR MEL (MISSION ÉDUCATIVE LASALLIENNE) V LIBANONE

Brat Michel-Etienne, hľa, sme tu zídění, aby sme Ti povedali naše zbohom. Chcel by som Ti poďakovať a vzdať Bohu vďaku za to, že som Ťa mal ako spolupútника na tejto pozemskej ceste, ktorú si práve zanechal.

Stále si bol nadšencom pedagogiky a vzdelávania mladých. Neprestával si sa zaujímať o inovácie vo výchove, ktoré sa kde tu vynárali, kladúc otázky ohľadom života a fungovania školských zariadení, obzvlášť tých, v ktorých si neúnavne pracoval, vo Svätej zemi a Libanone.

Keď si bol v zápale snaženia, nerátal si svoj čas, keď išlo o opravovanie nespočetných prác alebo pomoc pomalším študentom v ich štúdiách.

Ukazoval si nám úsilie o presnosť a nevyhnutnosť prehĺbiť a rozvíjať vlastné schopnosti. Toto dávalo zmysel Tvojmu doktorandskému štúdiu, v ktorom si úspešne pokračoval a rozširovaniu poznania Komenského myšlienok, Tvojho dávno zabudnutého kraja, ktoré si uskutočňoval.

Bola to Tvoja vášeň a chcel si, aby sme ju s Tebou zdieľali, pretože predchodca nášho zakladateľa sa Ti zdal nepoznaný pre svoju víziu vzdelávania a výchovy.

Až do posledného dychu si chcel žiť Tvoje myslenie čítaním mnohých diel, ktoré Ti umožňovali chápať chod sveta a tiež prehlbovať Tvoj vzťah s Bohom, čoho sme boli svedkami. Prial si si, aby sme pokračovali na tejto ceste.

Bol si príkladom vernosti, jednoduchosti a odovzdania sa do rúk toho, ktorý Ťa fascinoval a slúžiac mu si obetoval svoj život, dávajúc samého seba v Inštitúte školských bratov. Vášnivo si miloval tento život a mnohí Tvoji priatelia by to mohli dosvedčiť, ak by to okolnosti dovoľovali.

Dnes si sa pripojil k Bohu a ku všetkým tým, ktorých si mal rád. Kiežby si dostal odmenu slúbenú tým, ktorí štedro slúžili mládeži hľadajúcej ideál, ako si to Ty vedel robiť. Buď odteraz naším orodovníkom u Boha, aby sme stále boli zapálení nadšením slúžiť mladým, ktorí sú nám zverení.

Odpočuj v pokoji!

Z francúzštiny preložila Martina Mrovčáková

SVÄTÁ RODINA

Svätá rodina je blízka každej pozemskej rodine. Je nám vzorom, inšpiráciou, povzbudením. Každá kresťanská rodina má túžbu pripodobniť sa jej. Žiť podľa jej vzoru je cesta neľahká, no vedie k cieľu, večnému životu.

Pri rozjímaní nad životom Svätej rodiny každému môže napadnúť viacero dimenzií. Azda nie je nevhodné zamyslieť sa nad rozhovorom rodiny s Bohom, teda nad spoločnou rodinnou modlitbou. Nepochybujeme o tom, že rodinná modlitba má nezastupiteľné miesto a je zdrojom vnútornej sily, spojenia jednotlivých členov rodiny s Bohom a vzájomného prepojenia medzi sebou. Existuje dostatočné množstvo odporúčaní, **ako a kedy sa v rodine modliť**. Porovnaním niektorých je možné predstrieť **zaujímavé rady**:

- Pri všetkých našich predstavách o modlitbe a túžbe viesť deti k čistote modlitby a úprimosti, pri všetkých našich starostiach, časovom strese a únave, nezabúdajme, že deti sa v modlitbe upevňujú a celá rodina sa spája s Bohom.
- Je na mieste určiť si miesto a pravidelný čas modlitby. V domácnostiach si môžeme vytvoriť „mini“ kaplnky, kde bude položená sviečka, obraz alebo socha Pána Ježiša, Panny Márie, poprípade vázička s kvetmi podľa fantázie. Čas, kedy je rodina spolu, je tiež individuálny, ale je vhodné, keď sa modlíme každý deň v tú istú hodinu.
- Deti majú radi pestrosť – môžeme im dať priestor pre spontánnosť, vyjadrenie vlastných myšlienok – prosby, vďaky, reflexie daného dňa. Je vhodné prepojiť to so spevom piesní, čítaním Svätého písma, modlitbou desiatka ruženca, neskôr možno i celého ruženca. (Tip: Malé deti môžeme k modlitbe motivovať aj peknými

nálepkami. Pripevnime na dvere biely výkres a za každý desiatok si deti nalepia jednu kvetinku pre Pannu Máriu. Počas celého mája sa tak môže vytvoriť nádherná kytička modlitieb.)

- Čítať s deťmi Sväté písmo pravidelne môže znieť nezvládnuteľne a desivo, ale ak si uvedomíme, že je naozaj oveľa dôležitejšie a lepšie čítať kratučké úseky a pravidelne, nie je to až také náročné. Do plánu čítania vyberáme úryvky, ktoré nepresahujú 3 – 4 verše. Isteže sa to dá prispôbovať veku dieťaťa, ale netreba paralelne s pribúdajúcim vekom aj naberať na rozsahu. Treba nechať na dieťať, či chce venovať Svätému písmu dobrovoľne viac času a priestoru.
- Prižmúrme oči nad neposednosťou detí. Dozrievajú a postupne sa naučia, že nemajú behať, že sa majú sústrediť,vidia vás, ako sa všetci modlíte.
- Rodičia sú deťom príkladom nielen v modlitbe. Ak deti vidia ponáhľajúcich sa rodičov rýchlo odrecitovať Otče náš, budú sa tak modliť i ony. Deti potrebujú vidieť živosť viery a modlitby.
- Jeden kňaz raz povedal, že nie je dôležitá forma či sústredenosť modlitby, ale vernosť modlitby pre Boha.

Každá kresťanská rodina má nepochybne vlastný recept na rodinnú modlitbu. Uvedené usmernenia môžu byť inšpiráciou či ponukou možností, ako ju zachovať a neochabovať.

Adriana Lazorová

Spracované podľa: zastolom.sk, katolickenoviny.sk, erko.sk

DARY NEMUSIA BYŤ LEN V KRABICIACH

Pokojný, láskavý čas Vianoc máme všetci radi. Vždy sa na toto obdobie tešíme, očakávame ho s napätím. Čím je bližšie, štekli nás v bruchu a celým telom a dušou nám preniká neopakovateľný pocit radosti, pokoja, dobra.

Dievčatá a chlapci, všetci vieme, že Vianoce sú časom narodenia Pána Ježiša. Udalosť dobre známa. Zaujímavé je, že Boh si nevybral za miesto svojho narodenia Rím, sídlo cisára, ani Jeruzalem, kde Židia mali svoj chrám, ale malé mestečko Betlehem,

**Každý deň je
ten správny čas**

o ktorom prorok Micheáš dávno predtým z vnuknutia Boha napísal: „A ty, Betlehem, Efrata, primalý si medzi tisícami Júdu, z teba mi vyjde ten, čo má vládnuť v Izraeli a pôvod jeho je od pradávna, odo dní večnosti.“ (Mich 5,2) Tu prišla Mária s Jozefom, aby v maštaľke, v chudobe porodila dieťaťko. Nie v dôstojnom dome, ani v paláci, mieste vhodnom pre Kráľa, Pána a Boha, ale v stajni, kde v nepriaznivom počasí nachádzali úkryt ovečky. Matka Mária ho neuložila do kolísky, ale do jaslí, na miesto, kde dostávali obživu zvieratká. Aká bola Mária pokorná, aký pokorný bol Ježiš, Boh. A čo my? Často máme pod stromčekom veľa darov, na stole hojnosť jedla, v televízii množstvo rozmanitých rozprávok.

V našich domácnostiach máme počas Vianoc pekne naranžované betlehemy z dreva, sadry alebo papiera, kde si môžeme tento kontrast bohatstva a chudoby uvedomiť. Väčší

betlehem je i v kostole. Práve tu máme možnosť zamyslieť sa a padnúť na kolená, aby sme sa poklonili Dieťaťu, uvedomili si veľkosť lásky Boha. Túžime mu vzdať vďaka za všetky dobrodenia a dary, ktoré máme, vďaka, že sa pre nás narodil, aby nás spasil.

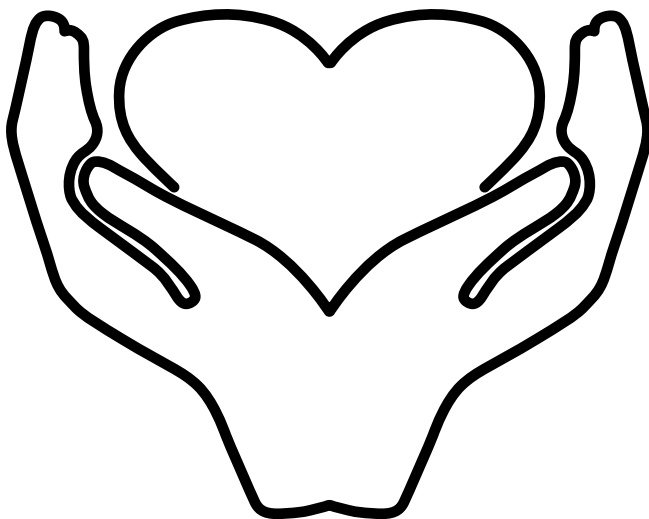
Pred jaslíčkami si tiež uvedomujeme, že túto lásku mu nedokážeme vynahradiť, nedokážeme až tak milovať, ako miloval on. Ale cítime, že mu vieme ponúknuť srdcia, aby sa v nich mohol narodiť. Tiež sú chudobné, možno nie dôstojné pre narodenie Kráľa, lebo sme nedokonali a niekedy robíme zlé veci, alebo konáme málo dobra. Ale on netuží po

prepychu, túži prísť práve do našich biednych sŕdc, aby sa prostredníctvom nás ďalej šíriло dobro, pokoj, láska, trpezlivosť, pokora... podobne ako spievajú Beáta Dubasová a Alan Mikušek: „...dary nemusia byť len v krabiciach, tie najväčšie sú v našich srdciach. Každý deň je ten správny čas, veď Ježiško je v každom z nás.“

Milí kamaráti!

Keď sa Pán Ježiš narodil aj vo vašich srdciach, napíšte alebo nakreslite do srdiečka na obrázku, aký najkrajší skutok lásky sa vám podarilo počas Vianoc vykonať pre Boha alebo pre blížnych. Obrázok si môžete aj dotvoriť a domaľovať.

Adriana Lazorová

ZOBRALI NÁM POZLÁTKO, ABY ZAŽIARILA HĽBKA

Začiatok októbra priniesol so sebou toto konštatovanie: „Korona, každý len tú koronu rieši. Ale to, že v obchodoch ešte nepredávajú salónky, to nikoho netrápi.“

Veru, tohto roku sme prišli nielen o predčasne vyzdobené nákupné centrá, ale aj o jedinečnú atmosféru vianočných trhov. Nebolo nám dovolené zjesť na námestí pečenú klobásu, či kúpiť turecký med. Počasie taktiež nie je „rozprávkové“ a nebyť tej tety z reklamy, ktorá sa so šálkou horúcej kávy zahľadí vonku na padajúci sneh, náš vnútorný radar by nemusel zaznamenať, že sa deje čosi špeciálne.

Pred dvetisíc rokmi však situácia bola špeciálna, a to tým, že cisár Augustus nariadil sčítanie ľudu. Majitelia hotelov a obchodníci sa potešili – konečne čosi, čo pozdvihne ekonomiku. Aký je to rozdiel oproti tomu, čo sa deje dnes. Ale vráťme sa k našim udalostiam.

Na dvere hostinca zaklope mladý pár. Nie sú ničím výnimoční. On je chudobný, ona tehotná. Odpoveď hostinského znela: „Nie!“ Po viacerých márných pokusoch sa uchýlia do maštale. Narodí sa dieťa. Nikto si jeho príchod nevšimne. Prišiel ako najchudobnejší z chudobných a kto už má o takýchto ľuď zúujem? Táto udalosť je v Lukášovom evanjeliu opísaná jedinou vetou: „*I porodila svojho prvorodeného syna, zavinula ho do plienok a uložila do jasiel, lebo pre nich nebolo miesta v hostinci.*“ (Lk 2,7) Bez noblesy, vyhrávania kolied či ozdobeného stromčeka.

Správa pokračuje: „*V tom istom kraji boli pastieri, ktorí v noci bdeli a strážili svoje stádo.*“ (Lk 2,8) Samotná táto veta je zaujímavejšia ako ich práca. No v tom ich čosi vyruší: „*Tu zastal pri nich Pá-*

nov anjel a ožiarila ich Pánova sláva. Zmocnil sa ich veľký strach, ale anjel im povedal: „Nebojte sa! Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude patriť všetkým ľuďom: Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ, Kristus Pán. A toto vám bude znamením: Nájdete dieťaťko zavinuté do plienok a uložené v jasliah.“ A hneď sa k anjelovi pripojilo množstvo nebeských zástupov, zvelebovali Boha a hovorili: „*Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle.*“ (Lk 2; 9 – 14, 20)

Celá udalosť, hoci okolnosti sú veľmi jednoduché, v sebe nesie obrovskú hĺbku. Do sveta, kde sa ľudia zabudli usmievať, prichádza pokoj. K nemilovaným zostupuje Láska. Boh opustil svoj trón, slávu i anjelov a priniesol ľudstvu novú nádej. Dnes, keď je toľko neistoty a strachu, chce Ježiš vojsť aj do tvojho srdca. Neopustil ľudstvo, ale prichádza k nám. Svojím narodením nám ukazuje, že stále je nádej. Toto nie je konečný stav. Prišiel, aby nám ukázal, že mu za to stojíme a ešte vždy s nami počíta.

Pozývam ťa v týchto dňoch pouvažovať nad Božím slovom, ktoré počuješ pri svätej omši. Prečítaj si ho doma znovu a skús načúvať tomu, čo sa dotkne tvojho srdca. Nenechaj si zobrať podstatu Vianoc. Dovoľ sa Ježišovi narodiť vo tvojom srdci, u vás doma, či už trávite sviatky všetci spolu, alebo ktosi chýba. Či je nám dovolené sa spolu stretávať, alebo nie. Teraz je ten správny čas – zobrali nám „*pozlátko*“, aby vynikla hĺbka Vianoc.

Mária Reinerová ml.

Foto: Peter Lazor

KETEVAN

„KATIE“ MELUA

Gruzínsko je nádherná krajina s viacerými prírodnými krásami, bohatou históriou, veriacim národom skúšaným totalitou, občianskymi vojnami. V takomto prostredí sa narodila 16. septembra 1984 v meste Kutaisi speváčka a hudobníčka Katie Melua. V roku 1993 sa spolu s rodinou presťahovala do Belfastu v Severnom Írsku a neskôr do Londýna.

Jej úplne prvé hudobné zážitky sú spojené práve s rodným Gruzínskom. Často o tom na koncertoch rozpráva: *„Najkrajšími chvíľami boli tie, ktoré sme s rodinou presedeli v úplnej tme len pri svetle sviečok. V Gruzínsku totižto poobede vypínali prúd, a tak sa mama vždy posadila za klavír a hrala.“*

Ako 13-ročná sa Katie prihlásila do televíznej súťaže pre talenty Stars Up Their Noses, ktorú s piesňou Mariah Carey Without You napokon vyhrala. To jej otvorilo dvere do sveta hudby a pri neskoršom štúdiu na BRIT School for Performing Arts & Technology si našla vzťah k folkovej hudbe.

Jej prvý album Call Off the Search vyšiel v novembri 2003 a dosiahol vrchol v britských hitparádach albumov. V roku 2006 sa stala najpredávanejšou anglickou hudobníčkou za rok 2005 a zároveň najpredávanejšou európskou hudobníčkou. Spolu vydala zatiaľ osem albumov a tvorí doteraz. Počas pandémie koncertuje on-line ako väčšina hudobníkov. Zatiaľ poslednú piesňou je skladba Joy (radosť) z konca novembra 2020. Vo videoklipe si zahrála aj jej stará mama, ktorá je jej inšpiráciou.

Pozornosť si zaslúži v poradí siedmy album In Winter, v ktorom využíva akustické nástroje a dvadsaťpäťčlenný ženský zbor z mesta Gori. Tento album bol nahrávaný priamo v rodnom Gruzínsku a získal najlepšie hodnotenie počas jej kariéry. Obsahuje zbierku skladieb v podaní Katie, ktorá odráža jej osobnosť počas sovietskej éry v Gruzínsku a ťažké časy občianskej vojny,

a to piesne ľudové, náboženské, piesne v úprave známych ruských skladateľov aj vlastnú tvorbu.

Najkrajšou skladbou albumu je bezpochyby All night Vigil – Nunc Dimittis zhudobnenou Rachmaninovom (1873 – 1943). Nahrávka vznikla v katedrále Panny Márie v Gori. Je to pieseň so zvolaním Simeona: *„... teraz, Pane, prepustiť svojho služobníka v pokoji...“* Neopísateľnou až intímnu jemnosťou vyjadruje vigíliu všetkých nocí – tichých nocí, nocí narodenia pre večnosť každého človeka.

Peter Lazor

Zdroj: hudba.sk, eventim.pl, katiemelua.com, zdroj foto: yorkpress.co.uk

MENIA SA ĽUDIA K LEPŠIEMU?

pokračovanie zo str. 11

veľmi náročná. Posilňovňa je pojem neznámy a úplne zbytočný.

Mnohí sme dnes vlastníkmí pôdy, no len málo z nás má skutočný záujem na nej hospodáriť. Vlastníctvo pôdy je späťe s gazdovstvom, s kónským či volským záprahom, chudobnejší priahajú aj kravičky. Na vidieku si ľudia dokážu dorobiť všetky potraviny, bezzemkovia ich dostanú za služby alebo za výpomoc pri sezónnych prácach. Obchod je zbytočný, prebytky sa predávajú na trhu v meste a tam sa kúpi i čo-to pre domácnosť.

DNES

Je potrebné s úctou sa skloniť pred životom našich predkov a viesť k nej aj naše deti a vnúčatá. Väčšinou to boli skromní, čestní a pracovití ľudia. Nemali tituly a predsa nosili v sebe životnú múdrosť. S pokorou a hlbokou vierou vedeli zastať svoje miesto v neľahkom živote. Toto zamyslenie ukončím slovami mojej babky, ktorá prežila skoro celé 20. storočie so všetkými jeho medzníkmi i úskalia, a ktoré vystihujú životnú filozofiu našich predkov: „Život, co i jak češky, nihdaj še mi nezunoval.“

Monika Hamráková, Markušovce

INFORMÁTOR MARKUŠOVCE, TEPLIČKA

Druhá vlna pandémie

V októbri sa prevalila druhá vlna pandémie koronavírusu. Opäť to prinieslo obmedzenia v počte veriacich prítomných na bohoslužbách, zo začiatku to bolo na 50 ľudí, neskôr na 6 prítomných, vrátane kňaza a asistencie. Dňa 24. 10. 2020 bol vyhlásený zákaz vychádzania, a tým aj verejného slávenia svätých omší. Po prvom celoplošnom testovaní sa obmedzenia postupne uvoľňovali, od 16. novembra 2020 platí 50% naplnenie chrámov so šachovnicovým sedením, dodržiavaním odstupov, používaním dezinfekcie a povinným rúškom.

Hľa, otvára sa brána nebies dokorán

Sviatok všetkých svätých a Pamiatku zosnulých sme toho roku slávilí v režime zákazu vychádzania, teda bez priamej účasti na svätej omši. Svätý Otec František upravil podmienky pre získanie plnomocných odpustkov za duše v očistci a rozšíril možnosti ich získania na celý november. Masovokomunikač-

né médiá poskytli dostatok prenosov svätých omší i rôznych pobožností. Počas spomínaného obdobia mnohí naši veriaci dali prednosť osobnej účasti na svätej omši, aj keď len na kostolnom dvore a pri otvorených dverách, s možnosťou prijatia Eucharistie aj sviatosti zmierenia. Vďaka patrí všetkým, ktorí zabezpečili priame prenosy z farského kostola na internete, a tým aj virtuálny kontakt s farským spoločenstvom.

Klaniam sa ti vrúčne

Počas striktných opatrení bola vo farskom kostole vždy v piatok vložená Oltárna sviatosť k celodennej poklone za odvrátenie epidémie. Ďakujeme všetkým, ktorí sa zapojili.

Odpočinitie večné daj mu, Pane

28. októbra 2020 zomrel náš spišský biskup Štefan Sečka, a aj jeho pohreb, ktorý sa konal 3. novembra, sme mohli sledovať kvôli protipandemickým opatreniam len prostredníctvom médií.

Monika Hamráková, Jozef Sendrej

VYDÁVA

Rímskokatolícka cirkev, farnosť Markušovce

Zodpovedná redaktorka:

Mgr. Monika Hodnická

Redaktori:

Mgr. Adriana Lazorová
Peter Lazor
Mária Koňaková
Mgr. Jozef Sendrej
Mgr. Barbora Chovancová
Mgr. Zuzana Klučárová, PhD.
Ing. Renáta Regecová

Sadzba

a grafická úprava:
Dana Košková

Technické spracovanie:

Tlačiareň Kežmarok

Jazyková úprava:

Mgr. Barbora Chovancová

Odborný konzultant:

Mgr. Štefan Saloka

Imprimatur:

prof. ThDr. František Tondra, spišský diecézny biskup
BÚ 16. 2. 1999,
č. prot. 113/99.
Registrované OÚ,
odbor školstva a kultúry
v Spišskej Novej Vsi,
reg. č. 2/99.
Náklad 1000 kusov.

Adresa redakcie:

Rímskokatolícka cirkev,
farnosť Markušovce,
Michalská 52,
053 21 Markušovce

Kontakty:

www.farnosťmarkusovce.sk

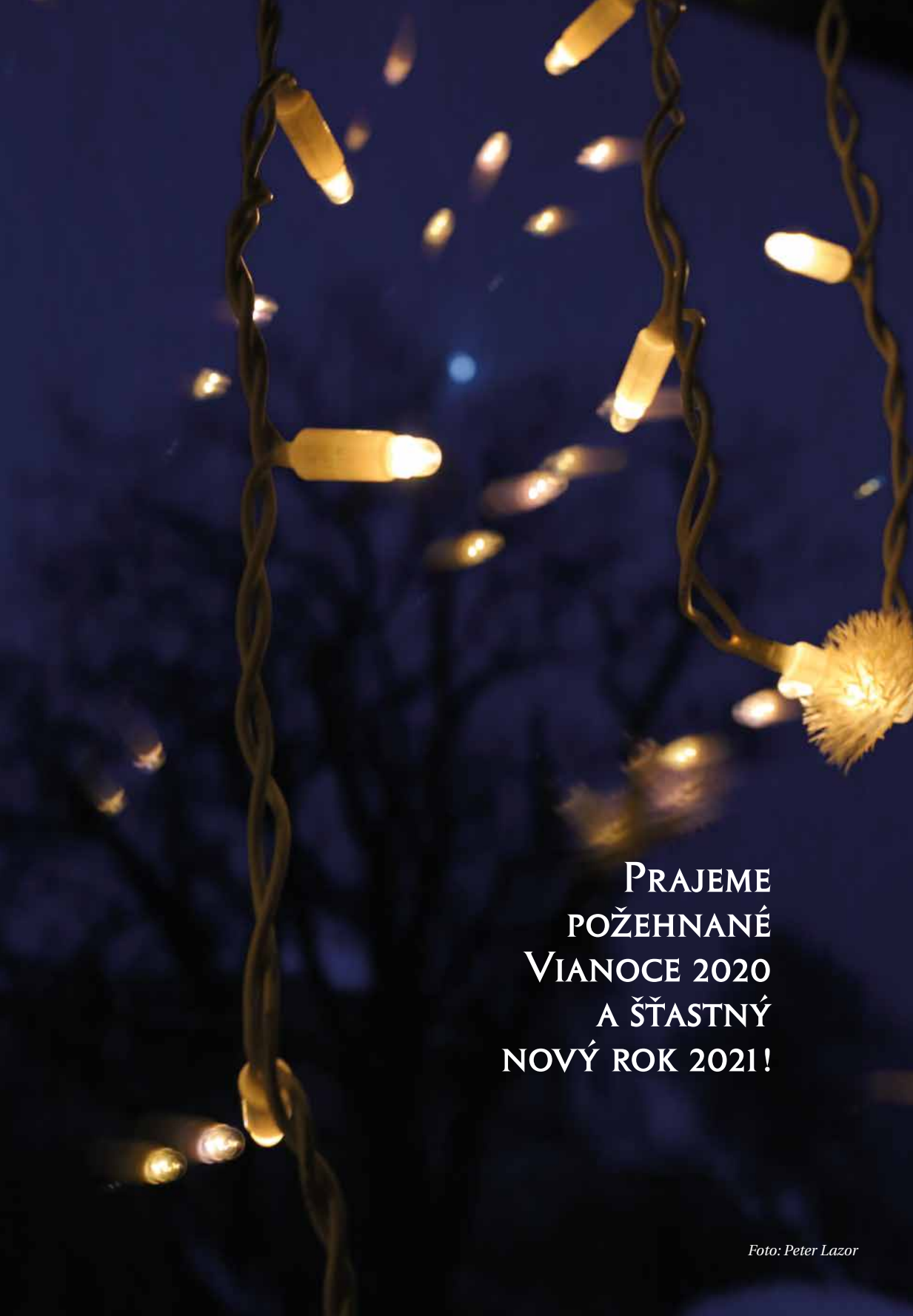
 www.facebook.com/Pokojadobromarkusovce

Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky.

Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

NEPREDAJNÉ.

Časopis vyšiel aj s podporou obce Markušovce.

A photograph of warm white Christmas lights against a dark blue background. The lights are strung in several vertical lines, with some lights in sharp focus and others blurred in the background. A single, larger, star-shaped light is visible on the right side. The overall mood is festive and cozy.

PRAJEME
POŽEHNANÉ
VIANOCE 2020
A ŠŤASTNÝ
NOVÝ ROK 2021!

Foto: Peter Lazor